

Patrocinium Defvntorvm

Hautin, Jacques
Leodii, M.DC.LXV.

§. 1. De pœna damni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79679](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79679)

quæ pretiosius aliquid largitur misero, aut cum è graviore miseria eripit. Ita Nathan Propheta Davidi exprobraturus Dei nomine adulterii sui, & cædis crimina, atque adeò ingentem in ipsummet Deum ingratitude, illius in eum munificentiam, charitatemque, ex beneficiis metitur; *Hæc, ait, dicit dominus Deus Israël, ego unxi te in Regem super Israël, & ego erui te de manu Saul, & dedi tibi domum domini tui, & uxores domini tui in sinu tuo, dedi que tibi domum Israël, & Iudæ, & si parva sunt ista, adiciam tibi multo maiora, quare ergo contempsisti verbum Domini?*

2. Reg. 12. ubi majorum beneficiorum nomine spiritualia dona intelligi possunt, quæ, & multò excellentiora sunt, & munificentiam Numinis in Davidem magis demonstrant. Et ipse Regius Psalteres, dum divinam misericordiam commendat Ps. 106. cujus hoc initium: *Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius*, omne genus miseriarum humanarum exponit, quas in quatuor dividit, nempe famem, sitimve, item captivitatem, mortem ac naufragium: dumque singularum à Deo depulsionem commemorat, quater repetit illud suum intercalare: *Confiteantur Domino misericordia eius, & mirabilia eius filiis hominum*, ut indicet misericordiam eò magis prædicandam, quò plures, majoresque miseriæ sunt ab ea depulsæ.

Cum igitur miseriæ, quas nostra in defunctos charitas depellit, omnes hujus vitæ longissimo intervallo superet, & beneficium, quod eis confert, omnia hujus vitæ beneficia; consequitur, ut ex eo quoque capite summa ac nobilissima sit. Quod ut more nostro latius demonstremus, primò de animarum à pœna damni, tum à pœna sensûs liberatione, postremò de beatitudinis cælestis acceleratione erit agendum.

§. 1.

De pœna Damni.

643.
Confertur
liberatio à
pœna dam-
ni cum li-
beratione
Hebræorum
ab Ægypto.

IGITUR asserere vel unicam animam à miserabili illa lustralis ergastuli captivitate non potest non esse eximium. Et enim non dubium est, quin omni aliâ captivitate ac servitute longè sit funestior. Itaque rectè quidem Ecclesiasticus Moysem populi Hebræorum Salvatorem celebans, *Dilectus*, inquit Eccl. 14. *Deo, & hominibus Moyses, cuius memoria in benedictione est, similem illum fecit Deus in gloria Sanctorum, & magnificavit eum in*

timore inimicorum, & in verbis suis monstrata placavit. Nempe dum eum ob plagas decem Ægypto immissas, Pharaò & Ægyptii velut fulmen, & velut Jovem suum tonantem timerent. Sic enim factum, ut Moyses tandem extorserit ab illis libertatem Hebræorum, quos Pharaò beneficiorum Josephi immemor, & regno suo metuens à nimia gentis illius multiplicatione, opprimere conatus erat, partim gravissimorum onerum impositione, partim infantium recens natorum suffocatione per obstetrices, partim eorumdem in Nilum demersione. Quibus omnibus ex voto minimè succedentibus, Moyses Ægypti victor, Hebrææque Gentis Dux præclarissimus, immensam hominum vim, id est sexcenta tria armatorum millia quingentos quinquaginta, excepta Leviticâ tribu, & imbelli plebe, istâ servitute vindicavit.

Sed bona ejusdem Siracidis pace dicam, qui suas satisfactiones piis manibus addidit, is plus aliquid, & laudabilius hoc in genere liberationis perpetrat. Etenim eâ suâ caritate, etsi non per quadraginta annos, instar Moysis continuatâ, omnibus illis benefacit, atque adeò omnium merorem ex infandâ illâ captivitate perceptum mitigat, ac proinde pœnam damni aliquam extinguit; Et tamen authore Angelico Doctore, pœna damni minima maximam hujus vitæ pœnam acerbitate vincit: & aliunde numerus piorum manium immensa illa Hebræorum ex Ægypto migrantium multitudine minor esse non potest; imo major sit necesse est, quandoquidem paucissimi ex justis mortalibus in purgantia illa loca non descendant, & plurimi per diu in illis commorentur: Certè Christus pius manes tanto numero esse asseruit B. Margaritæ de Fortona tertii ordinis S. Francisci, ut vix cogitatione capi possit. Itaque tantum, & amplius defunctorum gratiâ facit, quantum si Moyses instar multitudinem populo Israëlítico majorem libertate donaret, quia pœna, meror que, quo defunctos liberat, gravior est pœnâ, qua Moyses Gentem Israëliticam ex Ægypto educendo liberavit. Quibus adde, quod eadem caritate licet non diuturna subinde aliqui è piis manibus, quibus prope nihil lucendum supererat, carcere lustrali eripiantur, quod tanti est, quanti Hebræos omnes Ægyptiâ servitute eximi: præsertim, cum minimus gloriæ gradus nihil in bonis hujus vitæ par, aut secundum habeat.

Quamobrem quicumque Christianus homo pius manes levare consuevit, unâ cum

644.
Et præfer-
tur.

645.
Hinc de-
functorum
cum

amator si-
milis Moy-
si.

cum Moyse dilectus Deo, & hominibus di-
ci potest, ejusque memoria apud inferos il-
los, & Caelites in benedictione est. Et sanè
Deus similem illum fecit in gloria Sancto-
rum, nempe Patriarcharum, cum patriæ
illius ac gentis purgandæ verè pater sit :
& magnificavit eum in timore inimi-
corum, videlicet dæmonum, quibus tantò
est horrore, quanto defunctis solatio. Illud
exploratum, concini in Purgatorio canti-
cum novum ad nova ejusmodi hominis
subsidia, & Deo quidem imprimis gratias
agi à singulis ita fortè dicentibus, *Confite-
bor tibi, Domine, quoniam iratus es mihi,
conversus est furor tuus, & consolatus es
me*, Isaia 12. Verumtamen, & secundum
Deum homini auxiliatori grates laudè-
que ab universis decantari certum est, hoc
forsitan Davidis Regis encomio. *Beatus
qui intelligit super egenum & pauperem :
in die malâ liberabit eum Dominus. Do-
minus conservet eum, & vivificet eum, &
beatum faciat eum in terrâ, & non tradat
eum in animam inimicorum eius.* Psalm.

646.
Confertur
cum libe-
ratione à
captivitate
Babylonis.

40. Sed ea beatitudo postea Deo juvante
latius est à nobis exponenda. Nunc Cyri
Perfarum Regis Judaicum populum ex
captivitate Babylonicâ liberantis figura,
amplissimam nobis segetem subministra-
bit laudum ejus, quam tractamus, charita-
tis. Atquè illa sanè captivitas gravissima
fuit. Testantur id Judæi ipsi apud Pro-
phetam Pl. 130. ubi *super flumina Babyloni-
s sedentes amare flent, & plangunt.* Cur
enim super flumina sedere dicuntur? Quia
ut censet Chryostomus, non in ipsâ civi-
tate, sed in agris debebant, quippe ad vil-
lia opera destinati, ut servi ac mancipia,
deinde fannas & ludibria Babyloniolorum
indicant hisce verbis: *Quia illic interroga-
verunt nos, qui captivos duxerunt nos, ver-
ba canionum.* Quid enim importunius,
quid gravius captivo, quàm cogi cantare:
(quod animi lætitiâ gestientis esse solet)
ubi lacrimandi ac lugendi causa multiplex
occurrit? Præterea illa vel imprecatio, vel
prædictio, *Filia Babylonis misera, beatus
qui retribuet tibitributionem tuam, quam
retribuisti nobis.* *Beatus qui tenebit, &
allidet parvulos tuos ad petram:* satis in-
dicat Hebræorum parvulos à Babyloniis
pari crudelitate illisos, & necatos fuisse, ex
quo reliqua in reliquos atrocitas intelligi-
tur. Adde captivitatis illius diuturnita-
tem; nam integris septuaginta duravit
annis, donec Cyrus Babylone devictâ
edoctus à Judæis Isaia de se vaticinium
aliquot ante seculis editum, libertatem il-
lis, copiamque Jerosolymam, & in alias pa-

triæ suæ plagas remigrandi liberaliter con-
cessit.

Porro illius ex eâ humanitate laus sin-
gularis exorta est. nam ideò divino numi-
ne, & faustissimo omine Cyrus vocatus
est: unde illa Isaia, *vocavi te nomine tuo,*
Id enim nominis Persicâ linguâ solem sig-
nificat, ut ait Plutarchus in vita Artaxerxis
Mnemonis. Et verò solis instar Hebræis
fuit in tenebris captivitatis jacentibus. In
quo ipso vicem instrumenti Deo præbuit.
Quare idem Isaia, *Hæc, inquit, dicit Do-
minus Christo meo Cyro, cuius apprehendi
dexteram,* nempe ut eâ tamquam instru-
mento uteretur ad Babyloniâ expugnan-
dam, at eo præsertim fine, ut Israël liber-
rarem. Quo factum ut subdat, *Propter
servum meum Iacob, & Israel electum
meum, accinxi te, & non cognovisti me.* Et
pleniùs, luculentiusque postmodum; *post
te ambulabunt, vincti manibus pergent, &
adorabunt, teque deprecabuntur, tantum in
te Deus est, & non est absque te Deus,* ut
ostendat Cyrum à Deo motum, & velut ad
ea quæ patravit actum fuisse; nempe ut Ju-
dæos è captivitate vindicaret: Propterea
hæc de Cyro intelligunt D. Thomas, Ly-
ranus, Forerius, *Rorate cæli desuper, &
nubes pluant iustum, aperiatur terra, &
germinet salvatorem,* voluntque suspicia
fuisse Judæorum Babylone captivorum ad
Cyrum aspirantium, quem scilicet ex Isaia
sciebant fore suum salvatorem, & tam-
quam rorem cælestem in summâ solati
inopiâ desiderabant.

Quæ omnia humanitatem hominis suas
satisfactiones defunctis transcribentis mi-
rificè illustrent. Cùm enim iustitiam cap-
tivitas Babylonicâ longè calamitosior sit
(nam ab ea differt, ut veritas à figurâ, &
homo verus à picto) Christianus ille, qui
pios manes suâ captivitate solvit, multò
sublimiore ratione Cyrum illis sive solem
se præstat. Enimverò & carceris, & mœ-
roris purgandarum animarum tenebræ
longè densiores sunt ac molestiores, ac
proinde dies liberationis ferentiùs illis mi-
cat. Deinde amator ille defunctorum
præclarissimum est Numinis instrumen-
tum. Ejus enim Deus *apprehendit dex-
teram,* eaque pios manes carcere educit.
Et verius de eodem dicitur: *Tantum in te
est Deus,* quia tam pretiosa divinaque eo-
rum redemptio non nisi ope divinâ, eaque
singulari, perfici potest. Denique multò
potiùs ad Amatorem illum suum anhelent
animæ, clamentque; *Rorate cæli desuper,
& nubes pluant iustum, aperiatur terra,
& germinet salvatorem:* quando & illius
satisfactio, toris & pluvie cujusdam cælestis
instar

647.
Cyri mag-
na huma-
nitas.

648.
Cui præ-
fertur mi-
sericordia
in defun-
ctos.

instar illis est *in terra illa deserta, & in-
via, & inaquosa*: & ipse verè hoc pacto
iustus est, quippe qui Iustitiæ divinæ pro
piis manibus faciat satis: & re verissimâ sal-
vator est ac redemptor, cum lytro sangui-
nis Christi perfoluto illos servitute eximat.
favet autem huic expositioni Syrus inter-
pres, cujus est hæc versio: *Jucundamini
cæli desuper: & nubes rorent iustitiam,*
intellige satisfactionem, quæ Iustitiæ divi-
næ solvitur, *aperiatur terra, & multipli-
cetur salus*, quia salvator ille, non unius, aut
paucorum, sed plurimorum veram ac divi-
nam, immortalemque salutem, vel parit,
vel parturit, maximè si per plures annos,
ac potissimum vitæ spatium satisfactiones
suas illis addicit. Cæterum aspirare ani-
mas ad ortum hujusmodi salvatorum vel
inde patet, quòd iis natis summis incedant
lætitis, ut satis constat testimonio Canti-
pratani referentis gestisse gaudio quem-
piam è piis manibus, audito divinitus eum
in auras editum, à quo olim erat liberan-
dus. Cui affine aliud Viennæ in Austria
ab aliquot annis accidisse accepimus.

649.
Item libe-
rationi
Ludovici
Pii Gallie
Regni.

Sed libet alterius captivitatis Babylo-
nicæ longè deterioris solutione rem hanc il-
lustrare. Ludovicus Pius Caroli Magni
digna soboles, infanda filiorum, Lotharii,
Pepini ac Ludovici conjuratione, Gallia-
rum regno exturbatus est. Junxerat se se-
cundis nuptiis Judithæ, ex eaque parvulum
Carolum susceperat. Hanc adori illi pu-
gione intentato ad velum capeffendum
adegerant: & ad juramentum insuper viro
persuadendi renuntiationem Regni. Sub
hæc Ludovicus exercitum suum unicâ no-
cte totum à se diffuere animadvertens,
pauculos fideiores, ut fugâ salutem consule-
rent, hortatus, ipse cum conjuge ac filio-
lo velut victima neci destinata ad filiorum
inimica castra se contulit: Exceptus est in
speciem ut pater, at revera ut hostis impiè
à filiis habitus. Et illicò perfidorum con-
cilio coacto innocens & Dominus à subje-
ctis bipedum nequissimis regno privatus,
cogitur heu! in æde sacrâ positus humi
genibus affictas sibi noxas, & impiam à fi-
liis condemnationem legere, baltheum
deponere, rei vestem induere, postque ve-
lut captivus Lotharium sequitur. En mi-
sererrimam, & patris, & Regis servitutem.
Si quis ex eâ utramque dignitatem illam
eximat, quantis præconiis dignus! Et fue-
re qui eximerent; ac propterea gratissi-
mam totius posteritatis memoriam me-
rentur. Quis igitur non maximi æstimet
charitatem hominis è captivitate
Purgatoriâ vindicantis, cum hæc quoque
Ludovici, etiam indignissima, libertatis no-

mine digna sit, si cum ea componatur?
Constet itaque charitatem, de qua agimus,
vel eo solo respectu pœnæ damni redemp-
tæ esse præclarissimam.

§ 2.

De pœna sensus.

VERUM enimvero incredibilis quo-
que illius laus, & gloria Numinis ef-
floreſcit ex solutione pœnæ sensus, quæ sa-
tisfactionum in defunctos largitione etiam
continetur. Nam si Deus ipse eximiis
præconiis celebret eleemosynam in pau-
peres, aliaque vulgaria misericordiæ ope-
ra, quibus humanorum corporum mala
propelluntur, quid de hac ingentium ani-
mæ malorum propulsatione dicet? Audi
igitur illum de priori misericordia sic lo-
quentem: *Dimitte eos, qui confracti sunt
liberos, & omne onus dirumpe, frange esu-
rienti panem tuum, & egenos, vagosque in-
duc in domum tuam, cum videris nudum
operi eum, & carnem tuam ne despexeris:
Tunc erumpet quasi manelumen tuum, &
sanitas tua citius orietur, & anteibit fa-
ciem tuam iustitia tua, & gloria Domini
colliget te.* Et postea: *Si effuderis esu-
rienti animam tuam, & animam afflicta
repleveris, orietur in tenebris lux tua, &
tenebra tuæ erunt sicut meridies, & requiem
tibi dabit Dominus semper, & implebit
splendoribus animam tuam, & ossa tua li-
berabit, & eris quasi hortus irriguus, &
sicut fons aquarum, cuius non deficient a-
quæ.* Hactenus ipse Deus. Ubi luminis,
ac matutini jubaris nominibus, charitatis
splendorem ac decus intelligit, additque
illam à gloria Domini colligi, sive circum-
dari, ex mente Septuaginta, id est vera &
divina gloria illustrem esse, tum requiem,
ac sanitatem ei spondet, ac denique horto
irriguo, ac fonti perenni eam confert, ut
ejus iterum latam faciem, & insuper fru-
ctuum omnium fecunditatem significet.

650.
Laus mise-
ricordiæ
corporalis.

Si ergo de misericordiâ in mortales hæc
vera sint, quantò potiùs de eâ, quæ ad de-
functos se exporrigit? Quid enim onus
illud æris, quid esuries, quid cubatio sub
dio, quid nuditas ad ignis purgantis sup-
plicium? Quid igitur exemptio ab ejus-
modi miseris, si cum liberatione ab illo
igne comparetur? Quantum itaque bene-
ficium, quàm illustre charitatis genus est,
quo vel unica anima tormento flamma-
rum purgantium eripitur? Atqui fieri po-
test, ut unius preculæ, vel modicæ stipis be-
neficio eripiatur aliqua, cui perparum

651.
Maximè
propria ca-
ritati in
defunctos.

Ee 2

luendum